

1541

Fa (dos mesos)

(ALDC, IX, 2162. *Fa dos mesos* que no ha vingut)

L'expressió de temps realitzat en el passat, "haver transcorregut (tant de temps) des d'alguna cosa" (*DIEC*), del tipus *fa dos mesos*, es construeix amb el verb *fer* (*fa, feia, farà*), com és corrent en el cast. *hace dos meses* o l'it. *due mesi fa*; una construcció pràcticament pancatalana que en bal. i alguns parlars peninsulars conviu amb *hi ha* (eventualment *hi havia* 43), acompanyat d'un substantiu temporal (*mesos, dies, anys, una temporada*) i amb la variació del pronom en *hei*, sobretot en bal. (també en la loc. 16), originat per fonosintaxi en aquest i altres contextos ("saps *que hi* ha dos mesos...?"; "Vol *que hi* vagi?"), ajudant-hi les formes reforçades dels pronoms febles (*em, et, es,*

etc.), i que pot reduir-se a *he* ([ə 'a] 70, 74, 78), per pèrdua de l'element palatal. La construcció antiga era amb el verb *haver* ("Temps *ha*", "Temps *havia*") que podria ser present en el solitari *ha dos (mesos)* 76. En val., segons em comunica Josep Martines, encara es poden sentir construccions com *ara poc ha* 'fa poc' o la mixta *fa poc ha*, documentada al s. xv. Per a més àmplia informació, veg. Garcia Sebastià, 2019.

Altres construccions: alg. *de dos mesos* 85, calc de l'it. *da due mesi*; en *dos mesos* 167.

La construcció amb *fer* és normativa des del *DG_I*, 1932.

